

DKO-WKiDN.055.5.2026.BK

Warszawa, 04 sierpnia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 18839

Szanowny Panie Marszałku,

składałam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłanki na Sejm RP Pani Doroty Łobody w sprawie wakatów w szkołach.

Szanowna Pani Posłanko,

Według informacji ze stron podmiotowych kuratorów oświaty na 29 lipca 2026 r., wykazane jest łącznie 15 729 ofert pracy i 10 895 wolnych etatów dla nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i ministrów. W poniższej tabeli przedstawiono porównanie stanu liczby ofert i wolnych etatów na dzień 29 lipca na przestrzeni trzech ostatnich lat:

	2024		2025		2026	
	oferty	etaty	oferty	etaty	oferty	etaty
29 lipca	18 605	12 440	16 061	11 029	15 729	10 895

Dynamika ruchu kadrowego nauczycieli monitorowana jest na podstawie ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli, o których zgodnie z przepisami art. 10 ust. 18 i 19 ustawy – Karta Nauczyciela dyrektorzy szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego są obowiązani informować kuratora oświaty i które są

udostępniane na stronach internetowych kuratorów oświaty. Należy podkreślić, że na zwiększoną aktualnie liczbę wykazanych wolnych miejsc pracy dla nauczycieli ma wpływ trwający obecnie tzw. ruch służbowy nauczycieli związany z nadchodzącym nowym rokiem szkolnym. Każdego roku w tym okresie rośnie liczba publikowanych ofert, ponieważ część nauczycieli zmienia miejsce zatrudnienia i trwają rotacje pomiędzy szkołami. Przedstawione powyżej dane dotyczące liczby ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli nie obrazują zatem realnych braków kadrowych w szkołach. Liczba faktycznych niezapełnionych wakatów w roku szkolnym 2026/27 będzie znana dopiero we wrześniu, po rozpoczęciu nowego roku szkolnego.

Analizując kształtowanie się liczby ofert pracy na przestrzeni roku w latach poprzednich, można zaobserwować istniejący schemat, zgodnie z którym wraz z początkiem września liczba ta znacząco obniża się w stosunku do stanu wakacyjnego. Możemy spodziewać się, że podobnie będzie i w tym roku. Poniższa tabela przedstawia liczbę ofert pracy i wolnych wakatów w szkołach prowadzonych przez JST i ministrów na przestrzeni lat, porównanie stanu wakacyjnego oraz z początku września:

	2024		2025		2026	
	oferty	etaty	oferty	etaty	oferty	etaty
1 lipca*	13 341	9 083	8 874	6 309	9 383	6 500
29 lipca	18 605	12 440	16 061	11 029	15 729	10 895
20 sierpnia	12 524	8 451	10 611	7 294		
5 września	4 248	2 844	3 579	2 358		

* na liczbę ofert pracy wykazanych na dzień 1 lipca mogą wpływać podejmowane jeszcze w tym czasie działania związane z zakończeniem zajęć w danym roku szkolnym oraz podejmowanie przez nauczycieli decyzji o zmianie miejsca pracy lub o odejściu z zawodu w trakcie ferii letnich, a termin końca roku jest różny w kolejnych latach.

Należy także zauważyć, że 10% z podanej liczby ofert i aż 14% z liczby etatów stanowią nauczyciele wychowania przedszkolnego.

Z prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wynika, że w Polsce do 2029 r. liczba dzieci w wieku 7–14 lat spadnie o ok. 5%, a do 2034 r. - o około 19,5%. Do 2060 r. spadek ten może wynieść około 30% (wg pesymistycznego scenariusza GUS nawet - 48,3%).

Z uwagi na znaczny spadek urodzeń i trwający kryzys demograficzny, w najbliższych latach liczba uczniów będzie stopniowo malała, co szczególnie będzie odczuwalne w wychowaniu przedszkolnym. Szacuje się, że w najbliższych 10 latach ubędzie ponad milion uczniów w wychowaniu przedszkolnym i szkołach podstawowych.

Mając na uwadze postępujący niż demograficzny można przypuszczać, że liczba wolnych etatów dla nauczycieli wychowania przedszkolnego, ale także innych przedmiotów, będzie malała.

Jednocześnie przyjmowane są rozwiązania, które mogą pozytywnie wpłynąć na miejsca pracy dla nauczycieli a jednocześnie zapewnić wyższe standardy organizacyjne dzieciom. W dniu 31 lipca 2026 r. została uchwalona przez Sejm RP, po przyjęciu poprawek Senatu, ustawa o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw. W ustawie tej, w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820), dodano pkt 5 i 6, zgodnie z którymi publiczne przedszkole:

5) zatrudnia dodatkowo do pracy w oddziale przedszkolnym:

- a) nauczyciela wychowania przedszkolnego albo*
- b) pomoc nauczyciela, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135), albo*
- c) osobę spełniającą wymagania przewidziane dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798)*

– jeżeli w tym oddziale przedszkolnym liczba dzieci nie przekracza 20 i wychowanie w tym oddziale realizuje dziecko w wieku poniżej 42. miesiąca życia;

6) zatrudnia do pracy w oddziale przedszkolnym dodatkowego nauczyciela wychowania przedszkolnego – jeżeli liczba dzieci w tym oddziale przedszkolnym przekracza 20 i wychowanie w tym oddziale realizuje dziecko w wieku poniżej 42. miesiąca życia.

Należy podkreślić, że jednym z priorytetów polityki oświatowej państwa jest zapewnienie godnych warunków pracy nauczycieli oraz zwiększenie atrakcyjności tego zawodu. Od 2024 r. wdrożonych zostało wiele korzystnych zmian w zakresie warunków i organizacji

pracy nauczycieli poczynając od niewystępującej przed 2024 r. skali podwyżki płac. W okresie ostatnich trzech lat wynagrodzenia nauczycieli początkujących wzrosły o 44%, a wynagrodzenia nauczycieli mianowanych i dyplomowanych o 41%. W tym czasie wprowadzono również wiele korzystnych zmian mających na celu wsparcie ekonomiczne tej grupy zawodowej, zarówno dla nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole, jak i tych bardziej doświadczonych nauczycieli. Zmiany te wypracowywano z partnerami społecznymi, w tym w szczególności organizacjami związkowymi. Wśród nich należy wymienić np.

- podwyższenie nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy z 250 do 300% wynagrodzenia oraz wprowadzenie nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy w wysokości 400% wynagrodzenia miesięcznego,
- podwyższenie wysokości odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
- ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych – 18 godzin tygodniowo,
- skrócenie okresu zatrudnienia nauczyciela rozpoczynającego pracę w szkole na podstawie umowy o pracę na czas określony do jednego roku szkolnego,
- poszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
- uregulowanie przypadków, w których nauczyciel zachowuje albo traci prawo do wynagrodzenia za przydzielone, ale niezrealizowane godziny nadwymiarowe,
- umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową,
- uregulowanie kwestii ochrony przedemerytalnej nauczycieli,
- wyeliminowanie przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć,
- przywrócenie bardziej elastycznych zasad w zakresie czasu pracy przez odstąpienie od sztywnych regulacji dotyczących godzin dostępności nauczycieli w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz innych jednostkach organizacyjnych,

- przyznanie nauczycielom prawa do wynagrodzenia za niezrealizowane godziny nadwymiarowe w każdym przypadku, gdy niezrealizowanie przez nauczyciela przydzielonych mu godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych nastąpiło z przyczyn nie dotyczących nauczyciela, a nauczyciel był gotów do realizacji tych zajęć.

Zmiany te mogą pozytywnie wpłynąć nie tylko na decyzje o podjęciu pracy w tym zawodzie, ale również o pozostaniu w zawodzie nauczycieli, którzy zatrudnienie podjęli we wcześniejszych latach. Obecnie analizowane są różne możliwości dalszych działań w zakresie zwiększenia atrakcyjności zawodu nauczyciela.

Odnosząc się do kwestii podejmowanej przez MEN działań na rzecz młodych nauczycieli, ich kształcenia i zachęcania do podejmowania pracy w szkole informuję, że:

W 2025 r. MEN uruchomił w ramach Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 projekt **„Monitoring i prognoza zapotrzebowania na nauczycieli i nauczycielki”** współfinansowany z EFS. Projekt jest realizowany przez Instytut Badań Edukacyjnych.

Celami projektu są:

1. Opracowanie narzędzia do prognozowania zapotrzebowania na nauczycielki i nauczycieli wszystkich etapów edukacyjnych i specjalizacji.
2. Przeprowadzenie pogłębionej diagnozy formalnych i pozaformalnych warunków pracy nauczycielek i nauczycieli w Polsce.
3. Opracowanie i przetestowanie koncepcji funkcjonowania szkoły¹ w sytuacji zmiany systemowej² w zakresie warunków pracy nauczycielek i nauczycieli oraz organizacji pracy przedszkola, szkoły i innej placówki oświatowej.

Wszystkie 3 cele projektu są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają.

¹ Projekt dotyczy wszystkich jednostek systemu oświaty, dla których dane są gromadzone w Systemie Informacji Oświatowej (SIO), obejmujących przedszkola, szkoły i placówki oświatowe – w tym również szkoły specjalne oraz szkoły funkcjonujące w ramach młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapii – w zakresie adekwatnym do celów prognozowania zapotrzebowania na kadry.

² Cykliczne procesy zmian wpisane w naturalną dynamikę funkcjonowania szkoły oraz aktualnie wdrażaną Reformę 26, przewidującą istotną zmianę systemową w zakresie warunków pracy nauczycielek i nauczycieli oraz organizacji pracy szkoły.

Narzędzie do prognozowania dostarcza danych o przyszłych potrzebach kadrowych. Diagnoza warunków pracy wyjaśnia przyczyny niedoborów i odpływu z zawodu, a opracowana i przetestowana koncepcja funkcjonowania szkoły przekłada te analizy na konkretne rozwiązania organizacyjne i praktyczne. Razem tworzą spójny i systemowy mechanizm, który pozwoli nie tylko monitorować sytuację kadrową w oświacie, ale także aktywnie wpływać na poprawę warunków pracy i rozwój zawodowy nauczycielek i nauczycieli.

Projekt stworzy podstawy organizacyjne i analityczne dla cyklicznego prognozowania zapotrzebowania na nauczycielki i nauczycieli w skali kraju i województw, które mogą być wykorzystywane po zakończeniu projektu jako stały element zaplecza analitycznego systemu oświaty.

W 2026 r. MEN zlecił Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie **badanie dotyczące kształcenie nauczycieli w polskich uczelniach – prognoza dla rynku nauczycielskiego**, które uzupełni **badanie zlecone APS przez MNiSW dotyczące analizy strukturalno-funkcjonalnej systemu kształcenia nauczycieli w Polsce**, którego celem jest przeprowadzenie kompleksowej diagnozy funkcjonowania systemu przygotowania do zawodu nauczyciela w Polsce, w tym jego struktury, organizacji oraz sposobu prowadzenia kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz kwalifikacyjnych studiach podyplomowych, w kontekście obowiązującego od 3 sierpnia 2019 r. nowego standardu kształcenia nauczycieli.

Wprowadzony przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 453) nowy standard kształcenia znacząco zmienił sposób przygotowania nauczycieli wprowadzając odrębne uregulowanie kwestii:

- 1) kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa,
- 2) kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej),
- 3) kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Istotne zmiany polegają na tym, że:

1) kształcenie nauczycieli na studiach obejmuje 5-letni cykl jako jednolite studia magisterskie lub studia pierwszego i drugiego stopnia realizowane w tym samym zakresie co studia magisterskie (wyjątek stanowią nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych, praktycznej nauki zawodu i nauczycieli języka regionalnego, którzy są kształceni na studiach pierwszego stopnia lub studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich),

2) studia podyplomowe nadające kwalifikacje nauczycielskie mogą być prowadzone przez uczelnie, instytuty badawcze oraz instytuty Polskiej Akademii Nauk, zgodnie z art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przy zapewnieniu kadry kształcącej nauczycieli na studiach pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich na kierunku odpowiadającym zakresowi kształcenia na studiach podyplomowych,

3) kształcenie na studiach podyplomowych przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może być prowadzone w zakresie przygotowania:

- psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć dla osób posiadających odpowiedni poziom wykształcenia i przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu,

- merytorycznego i dydaktycznego do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć dla nauczycieli posiadających przygotowanie do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć i posiadających przygotowanie merytoryczne do nauczania kolejnego przedmiotu obejmujące wymagania ogólne przedmiotu (zajęć) do których nauczyciel uzyska kwalifikacje po ukończeniu studiów podyplomowych,

- pedagogicznego do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa,

- przygotowanie z zakresu wybranego obszaru pedagogiki specjalnej dla nauczycieli przedmiotu lub zajęć lub dla nauczycieli pedagogów specjalnych chcących uzyskać przygotowanie w dodatkowym zakresie pedagogiki specjalnej.

- kształcenie nauczycieli wczesnej edukacji jest prowadzone wyłącznie w trakcie jednolitych studiów magisterskich (nie ma możliwości uzyskania kwalifikacji poprzez studia podyplomowe),

- kształcenie nauczycieli – pedagogów specjalnych jest prowadzone wyłącznie w trakcie jednolitych studiów magisterskich oraz – w przypadku nauczycieli posiadających już

kwalifikacje do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć edukacyjnych - studiów podyplomowych,

APS w ramach zleconego badania przeprowadzi:

- kompleksową diagnozę systemu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczycielskiego w Polsce w latach 2019/2020–2026/2027, obejmującą oszacowanie skali kształcenia, analizę jego struktury i dynamiki oraz identyfikację uwarunkowań organizacyjnych (w tym modeli realizacji kształcenia),
- określi motywy wyboru przez studentów ścieżki kształcenia, przygotowującej do wykonywania zawodu nauczycielskiego,
- przygotuje raport na temat kształcenia nauczycieli w uczelniach, podsumowujący wyniki badań.
- zorganizuje konferencje inaugurującą realizację zadania i upowszechniającą wyniki badań.

W 2026 r. MEN w partnerstwie z MNiSW oraz z miastami: Warszawą, Krakowem i Rzeszowem uruchomił pilotażowy **projekt pt. „Mistrzowskie praktyki”**. Celem projektu jest wypracowanie rekomendacji do stworzenia rozwiązań służących budowaniu trwałego i systemowego modelu współpracy szkół, uczelni, jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz podniesienia jakości praktyk nauczycielskich oraz tworzeniu warunków sprzyjających profesjonalnemu rozwojowi przyszłych kadr oświaty.

Należy zauważyć, że wdrażane od r. szkolnego 2026/2027 zmiany w podstawie programowej i ramowych planach nauczania w szkole podstawowej będą również tworzyły korzystniejsze warunki zatrudnienia nauczycieli w tych szkołach. Interdyscyplinarny przedmiot przyroda wprowadzany do szkół podstawowych od 1 września 2026 r. pozwoli nauczycielom, którzy dotychczas uczyli biologii, fizyki, chemii, geografii w niewielkim wymiarze w kilku szkołach, realizować pensum w jednym miejscu pracy.

Pragnę również nadmienić, że do Ministerstwa Edukacji Narodowej od początku roku do 3 sierpnia 2026 r. wpłynęło ok. 1000 zapytań w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, skierowanych w większości przypadków przez osoby, które chcą przekwalifikować się i nabyć kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela. Osoby te legitymują się dyplomami studiów na kierunkach politechnicznych, ekonomicznych, administracji i zarządzania, są to także absolwenci uczelni rolniczych i specjalności w zakresie ochrony środowiska. Fakt ten nie potwierdza braku zainteresowania

wykonywaniem zawodu nauczyciela i wskazuje na duże zainteresowanie absolwentów wymienionych kierunków studiów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/